

Nr. 62.

Brasovu,

28. Decembre 1860.

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Gazet'a si Fóiea esse regnata o
data pe septemana, adeca: Mar-
tia. —

Pretinu loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrul Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1
sem., si 15 fr. pe unu anu. Se pre-
numera la tóte postele c. r., cum
si la toti cunoscutii nostri DD.
corespondinti. Pentru serie „petit”
se ceru 8 cr. val. austr.

Monarchia Austriaca.

Tripartitulu lui Stefanu Verböczi.

(Capetu.)

Incatu pentru se cui, nimicu nu e mai caracteristicu in privint'a loru decat pe care'si alese sera si decretasera ei insii pen-
tru sine in casri de omoruri, furturi, puneri de focuri, adeca: a'lu beli
de viu si a'i implé pelea cu paie, a scote ochii, a taié manile si alte
delicatetie de clas'a acestora *). — Eara mai departe inca se scia,
cumca fruntasii (potiores, primores, primipili si cum iau mai chia-
matu) se portau cu nespusa crudime si tirania asupra celor de o na-
tiune cu ei, pana candu pe unu timpu devenisera mai toti sclavi si
iobagi ai loru, precum o parte a si remasu in acea stare pana in di-
lele noastre **).

Ei bine, din toti locuitorii tierii sasii voru si fostu si pe atunci
cei mai luminau si mai omenosi in tota tiéra. Să intrehamu despre
acést'a totu pe I. C. Eder că pe celu mai inflacaratu nationalistu sas. Acesta e constrinsu a marturisi din cate a descoperit uchiar prin ar-
chivele sasesci, ca sasii pe lunga ce au fostu multu mai violeni si
mai lingaritori pe la curtea regesca, apoi tota silint'a si o punea in-
tru aceea, că se rapésca pamentu pe catu se potea mai multu dela al-
tii. Prête acést'a fiindca pe acele timpuri contributiunea tierii se
re'impatriá dupa cele trei nationalitati, apoi patricii pentru se sca-
pe catu s'ar potea mai usioru, se faceau luntre si puncte la curtea re-
gesca si la vaivodii tierii, pentru că se castige din vecinele comitate
incorporarea de mai multe comunitati nesasesci lunga a le loru, pe
care apoi aruncă si o parte mare a contributiunii, cum si unu legiu-
de alte sarcine, intre care erá si cea ostasiésca. Asia astlamu despre
brasioveni, ca ei inca dela an. 1480—1 fusesera auctorisati de catra
regele Mateiu, că in locu de a merge insii la bataia, se tinea in sol-
dulu loru pururea calareti romani ***). — Adaoge la acestea, ca pe
atunci mai virtosu sasii din Brasovu facea regilor Ungariei servitü-
le cele mai bune in Tierile romanesci in frumos'a calitate de spio-
naria.

Totu Brasiovenii castigara in an. 1500 dela regele Uladislau pri-
vilegiulu, ca se se rupa din comitatul pe sam'a loru satele: Purcareti,
Zaizonu, Tarlungeni, Satulungu, Sz. Mihaiu, Turchesiu, Baciușalau,
Crizba, Apatia, Sarcia, Micafalau, Noulu (Ujsalu), Zernestii si To-
hanulu, care tóte se platésca contributiunea tierii la Brasovu. Ma-
teiu a' datu si Sibiieniloru satele Manaradea, Cenadea, Siorostinulu,
Holdvág in a. 1476. —

Prête acestea: Mateiu favóra forte multu orasiele si cetatile,
statu din causa ca lipsitu cum erá, totudeauna avea trebuintia de pun-
gile loru, catu si spre ale avea de contrabalantia asupra nobililoru.
Deci acelu rege a emisu in a. 1481 dela Bud'a unu decretu, prin ca-
rele demanda, că orice nobili vecini ou sasimea ar' voi a'si vinde-
mosiile, se nu le pote vinde la altii, decat nu mai i sasiloru! †) Se
prea intielege ca sasii au sciutu a se folosi de minune de asemenea

privilegiu. — Cu 9 ani mai nainte de aceea Mateiu apucă districtulu Fagarasului si tienutulu Omlasului, care pana atunci erau in posesiunea Domnilor tierii romanesci si — le darui sa-
siloru, adica natiunii sasesci din asia numitele siepte Județe; eara in
an. 1475 rupse tienutulu Rodu'a din comitatulu Dabacei si ilu donéza
sasiloru din Bistritia. *)

In catu pentru rapiri cu armele 'n manu sasii inca invatasera a
imitá de minune pe boierii tierii. Asia de es. sasii au rapit ucrasiulu
Sabesiu in a. 1478 cu puterea armelor dela Elisabet'a veduv'a comi-
telui Andreiu Pongratz; eara mai nainte de aceea pe la 1459 magis-
tratulu si orasenii din Sibiu se scóla cu arme asupra lui Albert
episcopului de Chanadu trimis de regele Ladislau in calitate de vice-
cancelariu, ilu prindu, ilu despóie, eara pe ómenii lui ii omóra intre
cele mai crunte torturi.

Candu a esit ucrasele mai anteiu relegea lui Luteru, sasii au primitu unu
decretu regescu, in puterea caruia toti luteranii trebueau se se arda
pe rugu (rogus). Totu pedéps'a rugului erá si pentru cei caru adu-
ceau in tiéra bani straini.

Pe candu a incepudu a se lati mai tare intrebuintarea pravului
de pusca si puscele in tiéra, sub Vladislau, adica in dilele fericite a
le lui St. Verböczi, a esit ucrasele decretu, in puterea caruia tierani-
loru carii cetezá se potea pusca, li se taiá man'a drepta.

Din tóte acestea si din o mii altele, cu care nu mai voim se
ostenim si se desgostam pe cititoru, incheiemu, ca in secululu ge-
nesii Tripartitului cultur'a inime nu era cunoscuta de locu. Ci inca
cultur'a mintie, adica sciintiele cum am dice reci, totu va fi fostu
inflorindu la vreo natiune de ale acestor tieri? La acést'a se res-
pondemu incependum dela sasii.

Pe la incepudu secolului alu 16-lea (1500—1520) sasii abia
aveau ceva scóle latinesci in orasiele mai de frunte, cum Sibiu, Bra-
siovu, Bistritia etc., in care se invatiá numai latin'cea barbara; eara
apoi din acele scóle se alegeau cate doi trei juni de ai patriciiloru,
carii mergeau multa lume imperatia pana in Germania, uneori tocma
si pana la Rom'a, de unde apoi se intorceau cu renume de mari in-
vatiati.

Cu tóte acestea se afla in archivele sasesci documente adeveri-
tore, cumca sasii uneori venia in periculu de a nu mai avea nici no-
tari, adica scriitori pe la magistrat. Pe la a. 1530 pop'a Pavelu alu
sasiloru din Sarcia erá atatu de prostu, incatu scrisórea de mana
nu o potea citi. Altii că acelu popa se mai aflá o suma. Eara
incatu pentru moralitatea clerului erá vai de locu. Episcopulu r. cat.
Ladislaus Gereb dice in prefati'a sinodului dela 1476: „In clericis
scandala atque perversos mores crescere, vitia atque peccata maioribus
adolescere incrementis;“ apoi earasi: „qui in domibus ecclesiae
vel suis vel alionum sub nomine suo focarias aut concubinas manifeste
retinerent.“

Acestia era sasii, pe carii totusi mai tardiu iau mai cultivatu re-
formatiunea luterana? —

Eara ungurii si secuui? In dilele regelui Mateiu, palatinulu
tierii, siu acelu si mai multi magnati si baroni ai corónei inca
nu sciá se'si serie nici chiaru numele loru. Tocma si la episcopii
Ungariei si ai Transilvaniei erá lucru raru că vreunulu se citeșca vreo
carte sciintifica. Candu ia casiunatu lui Mateiu a imitá pe famili'a

*) Josephus Carolus Eder Excursione IX. ad historiam Mathaei,
Vladislai et Ludovici II.

**) Benkő et Eder. —

***) Eder, e litteris regiis in Tabulario urbis Brassou. — Nu
cumva de aici se trage datin'a calaretilor romani din serbatorile pa-
sciloru?! —

†) Schloßer si Eder din autografe regesci.

*) In Nr. 60 s'au stracuratu unii erori forte neplacuti, carii se se
coréga asia: f. 207 Mateiu a domnitu dela a 1457 pana la a. 1490
f. 148 tacerea destinata, di obstinata; f. 429 dela ratiune si ratiune,
di dela natura si ratiune etc. etc.

Medici din Florentia si a fundă o universitate si biblioteca in Buda, pe invatati a trebuitu se'i aduca mai totu din Itali'a. —

Insa cine se scotia aici istoria intréga a unui seculu ingrecatu, spurcatu si inveninatu de tóte fara de legile cate se potu si cate nu se potu numi in limb'a omenésca! Destulu atat'a, ca acest'a fu spiritul seculului, din care Tripartitulu lui Verböczi isi trage originea sa.

Ar' remanea acum că se cunoscem si caracterulu acelor barbati, prin a caroru potestate si inriurintia acea colectiune de legi a castigatu sanctiunea si valórea oblegatoré dela unu rege că Uladislau de altmintrea bunu, insa supusu in tóta privint'a barbareloru capritiuri ale consiliariloru sei; credem insa, ca din acestea cateva date istorice care s'a citatu pana aici din seculii alu 15-lea si alu 16-lea cititorulu isi va potea face o idea despre gradula de cultura, cum si de caracterulu acelor barbati, fara a mai pretinde ca se li se reproduca biografile loru.

Stefanu Verböczi insarcinatu cu redactiunea Tripartitului a fostu unu pedantu că toti pedantii din secululu seu, unu plagiatoru alu legilor antice romane, pe atunci magistru protonotariu mai taridu v. palatinu, amicu de cruce alu tiranului Ioanu Zápolya, neamicu de mórte alu palatinului Batori si nicidicum amicu alu nefericitului rege Ludovicu care a perit la Mohács; pentru aceea ungurii fruntasi multu timpu nici ca au voit u se priimésca Tripartitulu că condica de legi in acea parte a Ungariei, care a cadiutu in potestatea regelui Ferdinand I.; Zápolya insa l'a introdusu că unulu carele era de aceleasi simtieminte cu Verböczi, carele inca prigonitu fiindu de catra partit'a némtio-ungurésca si lipsitu de rangulu seu, se alaturase catra ardeleni.

Eara acel die ce aristoerati pe carii regele Uladislau in decretulu seu aprobatoru ii insira anume că pe unii caroru lea concretiutu censurarea Tripartitului, óre ce ómeni voru si mai fostu si aceia? Nici mai multu nici mai pucinu decatu aceea ce fusese in republic'a Venetiei ferosulu si infriosiatulu consiliului de diece, la alu carui nume tremurá totu supusulu Venetiei dela Doge pana la censoriu. —

Mai de parte in privint'a spiritului de care e insullatu Tripartitulu intregu ne provocam la toti acei iuristi luminati ai dileloru nóstre, carii au invatatu nu numai a jurá pe citatele din acela, ci totudata mai cunoscu inca si alte condice de legi mai noue si mai vecchi; apoi lasamu totu acelora că se judece, déca se mai potea in vreunu statu crestinu — afara numai de asia numitele „Tieri ale coróniei ungurescii“, că se mai domnésca o condica de legi cum este Tripartitulu lui Verböczi. —

Zernesci, 20. Decembre 1860.

G. B.

Solnocul de midilociu, 17. Decembre 1860. In Nr. 284 din „M. Sajtó“ ne intalnim cu unu articolu din Tasnadu, care ne da a intielege, cumca inteligint'a magiara din comitatulu acesta tienendu in 18. Novembre a.c. o conferint'a in Tasnadu, resultatulu ei a fostu respicarea dorinticii pentru reapplicationea acestui comitatu catra Ungaria, si cererea denumirei siéfului pentru acela, că pentru o parte integritate a Ungariei. —

Noi nu combatemu principiulu din care se vede a si purcesu asemusa dorire, pentru a intr'o conferint'a particulara inca nu vedem o autoritate legiuita, care se sia in stare a si pronuntia scutint'a sa peste sórtea comitatului nostru, nici punem vreunu temeu neresturnavenu pe articululu dietalu din 1836, pe a carui basa se vedu a'si fundá pretensiunile sale in acésta privintia, pentru ca facia cu relatiunile tempului, o desmembrare mai multu daunosa decatu folositore a unei séu altei parti de catra comun'a patria ar dovedi rele intentiuni; — cu tóte acestea că nu cumva prin tacerea nostra se damu cumva ocasiune publicului a deveni la acea parere, cumca respicarea dorintei numitei conferint'e deodata resultatulu si alu dorintieloru nóstre, avem onore a ne dechiara, ca precum nu luaramu parte la acea, cu atata mai pacinu suntemu plecati a ne dá votulu nostru pentru o aseminea desmembrare.

Apoi autorului citatului articulu ne luam voia cu indatinata modestia ai responde, cumca afara de inteligint'a cea de soiulu seu, pe care privitoru la bona stare si inflorirea patriei comune, si respective a comitatului acestui in termini eschisivi ei place a o redica in culmea trebijoen comunei, se mai alta si alte soluri de ómeni aicia, cari intocmai se simtescu pre sine chiamati la radicare si sustinerea editieilui comun, că si Domnile sale. . . .

Multe prin p.

Dela Urbea mare ni se impartasiesce o provocare deschisa catra D. advocat Ioane Gozmanu, care facu urmatórea reprezentare extra comisiunea comitatului in limb'a magiara:

Magistru D. conte supremu, onoata comisiune! Intelegeritia ro-

mana din Bihoru se presenta prin subscrisul Mágnescentiei Tale si on. comisiuni, avendu de scopu santu: Ajungerea binelui comunu.

Zelulu pentru binele publicu si procederea acestei intelegerintie o motivéza urmatórele cause:

Patri'a nedespartibila, carea fericesce pe fii sei fora osebire;

Constitutiunea, care tiene in onore drepturile individualitatilor si ale nationalitatilor;

Interesele scóelor si ale confesiunilor nationale roman din Bihoru, spre a caroru inaintare si respectare subscrisii, că cunoscuror de specialitatile acestea, suntu cei mai chiamati;

Fericirea credintiosului popor romano din Bihoru, de care numai atunci s'ar bucurá, candu si loru se'ar aplicá in oficiurile publice, — si candu intre marginile constitutiunii nemidiulocitu se voru carmui in limb'a mamei sale;

Natiunea magiara si marinimitatea intelegerintei Biharului, care dechiaru pe romani de compatrioti si frati cu o abnegatune fora exemplu si cu postpunerea intereselor materiale.

Pe temeiulu acestor si altor mai multe interese a le patriei, subscris'a intelegerintia romana inca se resolv'a la aceea, ca pe viitoru privire la trecutu cu iubirea propriei sale nationi va trai singuru numai pentru patri'a sa, — constitutinnea si pe puterniculu ei aparatori, natiunea magiara, totudeuna o va mari si interesele ei le va stimá. — Urméza 24 de subscrisi de intelegerintia romana.

Universitas Valachorum.

Пълът съколвълъ алъ 15-леа, адекъ кам пълъ не ла рече Матеја дъкбъч дъкъ тотъ маи афлъ үрте историче ич' коло, къмъкъ партеа падівні ромъне локвіторе дп Трансільванія се въквра ка падівне де дрентвълъ де а ое адъна ла үпъ локъ ші а се консулта деспре афачеріле сале пъбліче. Прекът адекъ локвіторії дереі (regnicolae) авеа дрентвълъ дп комитате ші скавне де а се адъна пріп ай лорѣ тріміш спре а веде до лаквіріле комізне, спре а'ші алеце дептату ла діета се ё конгрегаціонеа дереі дъгречі, ашеа се въквра ші фіекаре падівні дп парте ші брешкът рог eminentiam de дрентвълъ адънърі. Дела 1437/8 дъкбъч де къндъ къ чен дінътъ конопіръдівне дп контра попорълі, адънъріле падівнатае аж тръевітъ съ діспаръ къ дречтвълъ, апъніе ромъніоръ леадъ мал рътасъ локъ де адънъръ пътъ дп бісерікъ, се ё — знеорі ла певои тарі, пе кътпълъ луптеторъ къ артеле 'ппнинате. Universitas (адънъръ) regnolarum nobilium, sicularum et saxonum тотъ с'а маи пъотратъ, піч' вна дпъ н'а штітъ а се дпгърди ашеа віне пріп леци ші а'ші асекъра ексистинга са, към а штітъ universitas Saxonom.

Ромъніи н'а с'а маи възятъ дп Universitas Valachorum deckisъ брешкът не калеа легаль (пріп комікарі гъберніал) пълъла 15./3. Маі 1848 дп Блажъ; апои totъ дп ачелъ отъ din 3.—13. Сент. totъ дп Блажъ, еаръ пе ла 28./16. Деч. дп Сибиів^{*)}.

Дп №. трек. 61 атъ атисъ пе сквртъ, къмъкъ архіпъторіи ромъні аі челорѣ дозъ конфесіоні аж локътъ асвръші а тіжлочи гинерепа зне конференце падіонале. Андатъ дпънъ еширеа ачелъ №. ne soci штіреа айтептікъ, къмъкъ пъріні архіпъторіи аж ші емісъ къте үпъ черквларів, пріп кареле конкіамъ не маи тълді бърбаді din клеркърі ші din мірені ла о конференцъ; а къре дінере дънесш Екел. Ca Dn. министръ de Шмерлінгъ віневои а о дъквиинда къ окасівна дръфцішърі деңтъчні постре падіонале Zioa declaratъ пентъ deckidepea конференціе падіонале есте 13 Ianварів. — — Терминъ фортъ сквртъ ачеста маи въртосъ декъ се ва консidera ші грэстатеа къльторіе дп ачестъ тимъ де о еаръ ашеа аспръ; гръбіреа дпънъ се жъстіфікъ праа віне пріп немърцініа импортацъ а фінансиіръріоръ, пріп десволътъжнълъ ръпнеде, фаталъ, брешкът алъ евеніштелоръ, пріп үпапітълъ конкасъ алъ конференціе din Стрігонъ, каре сінгъръ мерітъ чеа маи серіосъ консiderъчніе ші — пріп ачеа пъсечніе, дп каре не аръкъ маи де апробе преапалтвълъ автографъ din 21. Десември.

Еатъ темеіріле імператіве тръевінде де а се адъна маи тълді ромъні ла үпъ локъ, Фъръ а къета тълтъ ла фортуле къ каре джншілъ се въдъ конкітмаці пентъ астъдатъ! —

Избілъкълъ постръ а прімітъ къ тълтъ пътчоре штіреа деспре нова конференцъ; дъгр'ачеа омениі дъгр'еръ: Каре есте скопълъ челъ маи фінансиіръ алъ конференціе, чие о ва deckide ші — дзоъ че фелъ де програни, есъ адекъ, каре ва ті обіектълъ десятъріоръ конференціе?

^{*)} Везі протоколълъ адънърі din Сибиів дп №. 51 din 1848; еаръ үпъ коментаріи маи ачелаш дп №. 3 din a. 1849 алъ „Фоіт пентъ мінъ ші літератъръ.

Ноъ не плаче а крде, кашкъ дп Сибія се ва фі дефінітів скопвлѣ конференціей къ брешкарѣ пречісіоне, дп кътѣ не къндѣ шетбрї конференціей ворѣ ажнѣце ла локѣ, съ афле впѣ свбогратѣ, асвпра къргзіа съ ші погъ диккѣта, фѣрь а перде тімплѣ къ предимінарії, къндѣ ші де алтшінтреа сўнънъ таре къ ітиортанды евенімінтелорѣ ва черә впѣ сакріфічѣ де кътева зіле.

Токма пріімітѣ ші черкваславѣ Есч. Сале Домплѣ тітрополітѣ Александри Ст. Шкльд, din алѣ къргзі конпринсѣ скопвлѣ конференціей со афѣ ші таі Істаріг (везілѣ дп Фобі).

Дѣтизез къ ноі ші къ патріа пострѣ преа ізбіть!

Officialii publici. Advocatii. Legea electorală. Jurnalul lele ungurescii.

Дп „Közlöny“ Nr. 115 се дичепе впѣ артіклѣ алѣ редакцій ашea: „Din үнітврі діферіте а ла патріа пострѣ алѣ пріімітѣ скрісорі партікларе, че капріндѣ атакврі фербінці дп контра ачелорѣ пътънтені, карій съб сістема трекутъ (а лві Бах de 11 апі дпкоче) алѣ пріімітѣ дерегъторії пъбліче; ба din ачеле скрісорі че есте събскрісъ де кътръ таі твлї, пътъръ дптрѣ ачеia дпкъ ші не адвокаті, ші се претинде ка прекът оплодоидї, ашea ші ачештіа съ фі къ тотвлѣ ексіладї din опініонеа пъблікъ ші din репутъчкпеа падіональ. Шчл. шчл.“

Редакціонеа пътівлявѣ жърпайл джі сімte de a ca даторінцъ а съвпне по тóте ачелса скрісорі ешіте din конфідіе терорістіче да о апалісъ не кътѣ се поге ферітѣ де патітъ. Ашea джна са таі дптъг жъстіфікъ пе адвокадї din принципі, фаче пътai ес-чешківне къ ачеia, карій дп ачешті къщіва апі се ворѣ фі дпгръшатѣ din үнітвріа ші съдіореа съндерътбore а попорвлї прип ръпірі ші дптілърі. — Дп кътѣ пептрѣ офіциалї пъблічї къ тотвлѣ алѣ чева: Редакторвлѣ діне таре ла опініонеа, къткъ тодї пътънтені карій алѣ пріімітѣ офіциі съб сістема абсолютістікъ терігъ а фі неденсідї (akkor a' hazafi az ily jogokat megsemmisítő erőhez hűntetetlenül nem csatlakozhatik.) — Дечі, се адАОЧЕ таі департе, де аічі үртэзъ, къткъ дппѣ леце ачеia карій алѣ сътутѣ дп сөрвідівлѣ сістемеі къзгате, алѣ лвкрадѣ дп контра констітюції, прип үртмаре алѣ грешітѣ; пе ачештіа дпсъ аре съї трагъ дп жъдекатѣ діета дп којпделеџере къ рецеіе.

Къ тóте ачестеа, пърчеде таі де парте Dn. редакторвлѣ ші зіче, къткъ пе афѣ къ кале ка тодї оплодоидї джінърътешті пътънтені съ фі педенсідї, че пътai карій пептрѣ піртѣріле лорѣ поге ворѣ фі къ тотвлѣ къзгате дп опініонеа пъблікъ; еарѣ de тóтів адъче, къ пе эр фі біне ка чёсталадѣ партітѣ съ се арате ръсевпътбore, къчі ачеста ар продъче репресалї дпфікошате; еарѣ таі апѣтѣ къ пріірѣ ла офіциалї рошѣлї обсервъ, къткъ партеа таі таре а дпцеленіціе рошѣлї а пріімітѣ офіци дптърътешті, еарѣ ачестъ фаптъ а лорѣ е десвізітѣ парте прип дпштепіа de атвпчі үввѣ къ үлгэрї, парте прип ачелѣ вісѣ таре алѣ лорѣ, къ каре одать ерѣ асеквраці дп пріірїца сорши паді-впї лорѣ; ба пічі съ вітътѣ къ еї, рошѣлї, дп челе din үртѣ алѣ пътітѣ daropia лорѣ таі пайтѣ пе кътпїлѣ de сънціе ші деве-ніндѣ сърачі, каламітатеа ші lincelle віецеї дп сілірѣ ка съ пріі-мітѣ дерегъторії. Пе впї ка ачештіа опініонеа пъблікъ ia dec-вінгітѣ; дечі тотѣ ачеста съ ле dea ші de аічі дпайтѣ пъ-ніеа, съѣ арвпчіе ла о парте, ачеста е къратѣ пътai трéба опі-ніонеа пъбліче, кареа се ба таніфеста пе тімплѣ алѣ це-риорѣ.

Пъпъ аічі естрактвлѣ din пътіа Газетъ. Къпоскъторвлѣ de літба үлгэрѣсъ пе ва діпсі а чіті артіклѣлѣ дптрегѣ, а'лв ком-бина къ айтѣлѣ din Közlöny Nr. 118 din 30. Дечетбрѣ съпъторѣ деспре алецеріле діпвтацилорѣ dietam (пептрѣ діета Ծнгаріе!), кътѣ ші къ алї артіклѣ de ачесаши патрѣ din „Kogunk“ ші а'ші форма опініонеа са деспре чзеа че аштептѣ пе офіциалї пътън-тені. Чі таі департе есте трéба дпмпелорѣ а medita деспре лвкрай ачеста.

Noі din партене крдемѣ, къ пе фѣкврѣтѣ даторінцъ къ кътѣ алѣ трасѣ лвареа амінте а пъблікъ ла о матеріа ашea делікатѣ ші de фірте таре импортаціе пептрѣ падіонеа пострѣ. Чееа че таі авеікъ съ адАОЧЕ ка de дпкоеіе ар фі, къ алѣ възятѣ ші ноі къ твлї пльчерье ачелѣ тактѣ ші кътпїлѣ finѣ алѣ редакто-рвлѣ дела Közlöny, къ каре се сілеште а стътпѣра ші дпфікоша ръсевпареа партітѣ терорістіче din үнітвріа пострѣ, кареа de кътева септътпї дпкоче а дічептѣ съ'ші скобъ ічі кола къпвлѣ ші съ дпчерье а се рестаура пе сіне прекът фбсесе дп 1848/9. Ашea, даторінца сакръ а жърпалистіче din патріа по-стрѣ есте, а да пе фадъ оріче дпкъ ашеріпцітѣрѣ къ реле, пе дпсъ ере а дпволѣбра патішаде, чи пътai къ скопѣ de а прсвени ръвял ші а фаче ка тінтеа ші жъдеката рече тогъдеаиза съ пре-домінекъ престе джиселе. — Ноі дпкъ штіамѣ, свиг аквт апропе патрѣ септътпї, къ дптрѣ алѣ kondiçionї але рестаураціе лвк-рілорѣ кътѣ алѣ фостѣ дп Ardean дпнінте de 1848 съ діокзатѣ

аічі дп патріа, съ пропвсѣ ші а іреака, пічі впѣ ротънѣ ка-реле дп апі 1848/9 ва фі лватѣ порте ла ръсбоів дпкътпїдзе альтѣреа къ артага дптпѣрѣтѣскъ ка префектѣ орї ка трівнѣ съѣ дп оріче камітато, — еарѣ апѣтѣ фоштї шетбрї аі комі-тетвлѣ үнітвріа ші секретарї ачелїаш съб пічі впѣ фелѣ де kondiçionї съ пе таі фі съферідї дп врезпѣ оғі-чів пъблікъ; — чі ноі алѣ ретъкѣтѣ дпнадинсѣ падіонѣ ачеста, сокотіндѣ къ е таі віне съ аштептѣтѣ кіарѣ пъпъ ла рестау-ръчпе; аквт дпсъ дпвпчѣ Közlöny а фостѣ ашea леалѣ ка съ dea пе фадъ впѣ алѣ дпкъ ашеріпці, тотѣ атъта, де, съ афѣтѣ дпкай тóте, пептрѣка къ атътѣ таі кържндѣ ші таі үшорѣ съ'ші къпоскъ фіекаре сігвдівпеа са, адікъ: чељ каре дп апі 1848 жърасе пе впївне ті пе констітюцівпеа Ծнгаріе, ка ші чељ кареа а жъратѣ пе констітюцівпеа іпперіа din 4. Мар-ци 1849.

Еатѣ впїе пе афѣтѣ компатріоцї ші конпадіоналї трап-сіланї!

ԾНГАРІА. Тóте коміпеле ші таістрателе се конформітѣзъ дпвпъ канітала Песта ші аічі се икпѣ тóте пе пічорвѣ дела 1848. Аквт се таі denomі ші о комісіоне, каре се дефіг, тершнїл пегдѣтторешті дп літба тагіарѣ, ка пічі впѣ протоколѣ пегдѣ-торескъ съ пе таі дпкъ, де кътѣ дп літба тагіарѣ. Песта чељ дела Маіестате ампестіе цепераж пептрѣ тоці емігранцї тагіарї; дінтрѣ карій Кланка, Перделѣ ші Талі Жігмондѣ се алесерѣ де шетбрї дп комісіонеа комітатенсъ дп Коморнѣ; Хорватѣ Міхай ші Кланка ші дп Apadѣ.

Дп Песта, афауъ de Deak, Оствеш ші алѣ потабілітѣдї дптрапъ тóці жърпалистї дп репресантанда четъцї, каре о таі тръ-тісѣ адресеъ la Маіестате, декіарѣндѣ, къ пътai лециле din 1848 съпъ васа легаль, пе каре поге съста ші аноі се отърѣ а се претинде дела в. Bai тіжлочіреа скъпѣреі гр. Телекі, че фі пріп дп Dpeeda ші Mai. Ca дпкъ еліверѣ.

Дп комітатвлѣ Zemplinѣ се alece Кошут Лайош де шетбрї дп комісіонеа комітатенсъ, таілї алї емігранцї се алесерѣ ші пріп але комітате.

Дела Apadѣ авеікъ штірѣ, къ аднанга de комітатѣ са ді-пітѣлѣ дп 29.—30. ші десбатеріле і алѣ фостѣ фірте дпфокате, а пропе ла 700 шетбрї с'аі алес; дптрѣ еі ші Deak, Ciorenї.

— Деспре алексареа Воіводінѣ ші Бѣпатвлѣ штірѣ; аквт пріші дела капчел. бар. Вай ші четатеа Фійтѣ респвпсѣ, къ еа се діне de шетбрї дптреіторів алѣ коропеі үлгрѣшті. Патрі-архвлѣ Раіачічѣ, каре реewise la 1849 къ креареа Воіводатвлѣ сърбескѣ, дпкъ трътісѣ пстідівпе ла граffvѣ Рехбергѣ дп контра апексърї къ Ծнгаріа.

Cronica strâina.

ПРИЧІПАТЕЛЕ РОМАНЕ. Бѣкврѣшті, 14. Дечетбрѣ в. Дѣвѣ лвкрайтѣрѣтѣре дпкідѣ вшіле апълї челѣ каприціосъ, каре фадъ къ евенімінтеле че пе атісерѣ ші пе атінгѣ ші пе ноі аічі пе ласть татеріе деажкисѣ спре а пе оріента кътѣ de віне дп кавса сгомотелорѣ ші а демвстръчвпіорѣ челорѣ ресфѣ-дате, че се фѣкврѣ къ скопѣ de а дпвпнѣ къ елѣ інімілорѣ челорѣ de енѣрї, ка се п'ші сторкъ къ търѣ съфлетѣскъ дрептвлѣ че лі се квіне, чи се ретънѣ тотѣ гърьтіорѣ la градіа лорѣ. Ачестеа ле чітілѣ дп Националѣ аша:

„Чіпчі коръвї інкъркate къ діферіте арте ші таіпїї de рес-белѣ алѣ фостѣ порвіте de кътре комітатвлѣ тагіарѣ din Italia, пептрѣ а іплеснї інчептѣлѣ дпкътпїрѣ Ծнгаріе. Треi din ачесте васе алѣ фостѣ попріге ла Константінополе. Довѣ дпірп'інселе ві-трекутѣ Dapdanелеле ші алѣ фостѣ канітате de агторітѣціе тілі-таре Ромпнѣ. Чіфра есактѣ а артелор пе се штіе дпкъ, Се зіче дпсъ къ ачесте доѣ васе кондїлѣ de ла 18 пжнѣ ла 20 мї пшчї, 14 пжнѣ la 16 таіпгѣрї гілтвіте ші о таре квітате de таіпїї de totѣ фелвлѣ, ші проектіле. Агторітѣціе тілітаре ро-тънѣ алѣ ші лватѣ in посесіоне ачесте арте ші таіпїї ші таіп-рїle с'аі ашезатѣ in батерії.

Дѣтінека трекутѣ ма речептѣрѣа овічпітѣ че а аввѣтѣ локѣ ла палатвлѣ Domпesкѣ Мъріа Са Пріп чіпел дпвпъ ревізі-пnea че а фѣквтѣ табловлѣ лвкѣрѣлорѣ жъдекѣторескї, съ адресатѣ кътре тіпістриї in тершнї вртѣторѣ:

„Domпілорѣ Ministrї! Сокотескѣ къ аквтѣ са іndenпіtѣt ві-серіе de лвкѣрѣлорѣ пептрѣ чоле іntіmpлате дп Царь ка съ ле дп-къпосчіпдаці камітате, фѣквнѣ-ї тогѣ de одать ші о коміпікаре асвпра іmпреіврѣрїлорѣ релатіве ла сосіреа үпорѣ васе піне къ арте.

Світептѣ отърѣлї а таіпїїне петралітатеа теріторівлѣ Nostris ші а о фаче съ се респектезе de opri-chine; алѣ ordonatѣ, къ пътжнѣлѣ ромпнѣскѣ съ фі впѣ пътжнѣлѣ de oopіtіalіtate пре-квтѣ in тімплѣ стрътошнїрѣ поштрї, вомѣ дпнiedika arlome-

